

Các yếu tố ảnh hưởng tới động cơ học tập của sinh viên ngành Ngôn ngữ Trung Quốc Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tôn Linh Giang*, Nguyễn Thị Thanh Thủy*

*Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Received: 22/2/2024; Accepted: 2/3/2024; Published: 15/3/2024

Abstract: Learning motivation plays a crucial role in the process of learning and teaching. Learning motivation plays a significant role in students' learning efforts. It serves as a guiding force and a source of motivation for students in their learning. However, a significant number of Chinese language students in higher education, including those at Hanoi Metropolitan University, struggle with unclear learning motivation. To address this issue, a questionnaire survey was conducted to collect data on the learning motivation of Chinese language students. Through careful statistical analysis of the gathered data, the underlying causes of this problem were identified. Subsequently, based on the actual state of learning motivation, effective learning and teaching strategies will be devised to cultivate and stimulate the motivation of Chinese language students.

Keywords: Learning, language students.

1. Đặt vấn đề

Theo Phan Trọng Ngọ: “Động cơ học tập là cái mà việc học của họ phải đạt được để thoả mãn nhu cầu của mình. Nói ngắn gọn, học viên học vì cái gì thì đó chính là động cơ học tập của học viên”. Động cơ học tập là yếu tố thúc đẩy hoạt động học tập, nó không chỉ ảnh hưởng đến việc diễn ra hoạt động mà còn duy trì hoạt động học tập, nó ảnh hưởng đến mức độ nỗ lực và hiệu quả học tập của mỗi người. Động cơ học tập chính là một trong những yếu tố quan trọng nhất quyết định chất lượng và hiệu quả học tập. Vì vậy việc hiểu chính xác và kích thích được động cơ học tập của sinh viên sẽ tạo ra ảnh hưởng tích cực đến hiệu quả học tập và giảng dạy. Bên cạnh đó, trước xu thế giáo dục toàn cầu chuyển từ chú trọng kết quả học tập sang phát triển năng lực toàn diện, khơi dậy động cơ học tập chính là chìa khóa tạo nên sự phát triển bền vững của sinh viên.

Bài báo đã thực hiện một cuộc khảo sát đối với 300 sinh viên khoa ngôn ngữ Trung Quốc của trường Đại học Thủ đô Hà Nội. Qua nghiên cứu đã tìm ra được các yếu tố ảnh hưởng đến việc học tiếng Trung của sinh viên Đại học Thủ đô Hà Nội, từ kết quả nghiên cứu đó hướng tới việc khơi dậy động cơ học tập của sinh viên ngôn ngữ Trung Quốc, nâng cao hiệu quả học tập và đề xuất các phương pháp dạy và học phù hợp hơn.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm Động cơ

Động cơ trong tiếng Latinh là “Motif”, có nghĩa là

nguyên nhân thúc đẩy con người hành động. Nguyên nhân này nằm bên trong chủ thể có thể xuất phát từ nhu cầu sinh lý hay tâm lý (vì đói khát mà con người đi tìm thức ăn, nước uống; vì yêu quý thầy cô mà trẻ học hành...).

Động cơ là «Motif» trong tiếng Latinh, có nghĩa là động lực thúc đẩy con người hành động. Động cơ mang tính chất nội tại của chủ thể và có thể xuất phát từ nhu cầu thể chất hoặc tâm lý (con người vì muốn hiểu mà đi tìm tòi, con cái vì bố mẹ mà cố gắng học tập v.v).

Theo từ điển tiếng Hán, động cơ đề cập đến trạng thái tâm lý đặc biệt và sự sẵn sàng đáp ứng các nhu cầu do nhu cầu cụ thể gây ra. Động cơ là động lực bên trong hoặc động lực bên ngoài trực tiếp thúc đẩy một cá nhân thực hiện một hoạt động. Mọi hoạt động cá nhân, dù đơn giản hay phức tạp, đều chịu sự điều chỉnh và chi phối của động cơ.

Như vậy, động cơ là khuynh hướng tâm lý hoặc động lực bên trong thúc đẩy và duy trì hành động của con người và hướng con người tới một mục tiêu nhất định. Động cơ là trạng thái kích thích bên trong gây ra và duy trì hành vi của con người theo một phương thức nhất định, biểu hiện chủ yếu là mong muốn chủ quan hoặc ý định theo đuổi những mục tiêu cụ thể, là sự nhận thức có ý thức của con người theo đuổi một mục đích mong đợi nhất định.

*Động cơ học tập

Nhà tâm lý học và động vật học người Mỹ Edward Lee Thorndike trong “The Fundamentals of

Learning” cho biết: “Động cơ học tập là tác nhân kích thích thúc đẩy hành vi học tập hướng tới kết quả”.

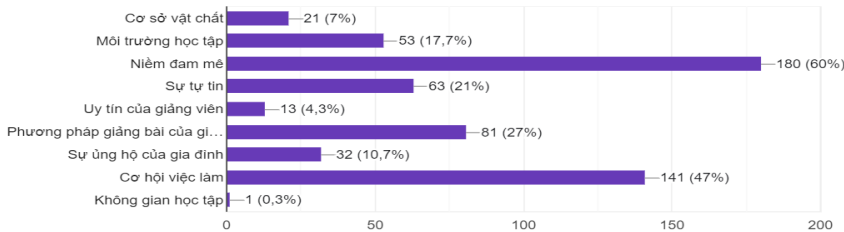
Nghiên cứu năm 2013 của tác giả Dương Kim Oanh đã chỉ ra rằng: “Động cơ là yếu tố tâm lý phản ánh đối tượng có khả năng thỏa mãn nhu cầu của chủ thể, nó định hướng, thúc đẩy và duy trì hoạt động của chủ thể nhằm chiếm lĩnh đối tượng đó”.

Như vậy, **động cơ học tập** có vai trò rất quan trọng vì nó quyết định thái độ và hiệu quả học tập của người học. Nhiều nhà nghiên cứu đã chỉ ra rằng động cơ học tập là yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến sự thành bại của người học trong quá trình học tập.

2.2. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến động cơ học tập của sinh viên chuyên ngành Ngôn ngữ Trung Quốc

Bài báo đã khảo sát 300/450 sinh viên chuyên ngành ngôn ngữ Trung Quốc của trường Đại học Thủ đô Hà Nội, bao gồm 58 sinh viên năm nhất (19.3%), 70 sinh viên năm hai (23.3%), 121 sinh viên năm ba (40.3%) và 51 sinh viên năm tư (17%).

300 câu trả lời

Biểu đồ 2.1: Các yếu tố ảnh hưởng đến động cơ học tập của sinh viên

Theo kết quả khảo sát, có thể thấy có hai nhóm yếu tố chính ảnh hưởng đến động cơ học tập của sinh viên ngành ngôn ngữ Trung Quốc trường Đại học Thủ đô Hà Nội đó là nhóm các yếu tố chủ quan (niềm đam mê, sự tự tin) và nhóm các yếu tố khách quan (cơ hội việc làm, phương pháp giảng bài của giảng viên, môi trường học tập, sự ủng hộ của gia đình, cơ sở vật chất trường học, uy tín của giảng viên).

2.2.1. Yếu tố chủ quan

Niềm đam mê (60%): Một số sinh viên đã yêu thích việc học tập từ khi còn nhỏ và muốn có thể phát huy thế mạnh của mình. Ngoài ra, một số sinh viên có đam mê với việc học tập và nghiên cứu. Dù lý do là gì thì yếu tố niềm đam mê, sở thích cũng được sinh viên chuyên ngành ngôn ngữ Trung Quốc trường Đại học Thủ đô Hà Nội coi là yếu tố ảnh hưởng lớn nhất đến động cơ học tập của sinh viên.

Sự tự tin (21%): Sự tự tin sẽ giúp sinh viên giải quyết rất nhiều vấn đề và xác định được phương pháp

học tập hiệu quả. Đối với sinh viên học ngoại ngữ, sự tự tin sẽ giúp sinh viên mạnh dạn hơn và có thể phá bỏ rào cản ngôn ngữ trong giao tiếp.

2.2.2. Yếu tố khách quan

Cơ hội việc làm (47%): Có thể thấy cơ hội việc làm là yếu tố khách quan có tác động lớn nhất đến động cơ học tiếng Trung của sinh viên. Ngành ngôn ngữ Trung Quốc là ngành học có tiềm năng và cơ hội việc làm cao. Vì vậy, nhiều sinh viên lựa chọn theo học ngôn ngữ Trung Quốc vì lý do muốn tìm một công việc có thu nhập tốt.

Phương pháp giảng bài của giảng viên (27%): Hầu hết các sinh viên tham gia cuộc khảo sát đều mong muốn giảng viên có thể áp dụng những phương pháp giảng dạy mới, phong phú, đa dạng, thúc đẩy sinh viên tham gia vào các hoạt động trong lớp học, tăng niềm đam mê học tập của sinh viên. Nếu mỗi buổi học, giảng viên đều có phương pháp giảng dạy phù hợp, dễ hiểu thì sinh viên sẽ dễ dàng tiếp thu kiến thức, sinh ra nhiều niềm đam mê với việc học.

Môi trường học tập (17.7%): Môi trường học tập bao gồm môi trường vật chất và môi trường tâm lý, như: Không gian lớp học, bạn bè, thầy cô giáo... Môi trường học tập tốt có thể đảm bảo việc học tập của sinh viên diễn ra thuận lợi

và hiệu quả nhất. Ngoài ra nó còn góp phần thúc đẩy tinh thần ham học hỏi và khơi dậy niềm yêu thích học tập của sinh viên, giúp sinh viên có thể phát triển các kỹ năng tiếng Trung và các kỹ năng khác.

Sự ủng hộ của gia đình (10.7%): Sự ủng hộ của gia đình là động lực to lớn giúp sinh viên nỗ lực, chăm chỉ nỗ lực, là một trong những yếu tố thúc đẩy động lực học tập của sinh viên. Ngược lại sinh viên không được gia đình ủng hộ sẽ gặp phải nhiều áp lực, dẫn đến chán nản, hiệu quả học tập cũng sẽ không tốt.

Cơ sở vật chất trường học (7%): Trong một lớp học có cơ sở vật chất hiện đại, việc học tập của sinh viên sẽ dễ dàng, thuận tiện hơn bao giờ hết, sinh viên sẽ có cơ hội dễ thích nghi với môi trường hiện đại và chuẩn hóa. Vì vậy, sinh viên tham gia khảo sát đều mong muốn được học tập trong môi trường có cơ sở vật chất, thiết bị học tập đầy đủ.

Uy tín của giảng viên (4.3%): 4.3% sinh viên cho rằng uy tín của giảng viên cũng ảnh hưởng đến động lực học tiếng Trung của họ.

Như vậy, kết quả khảo sát cho thấy có 2 nhóm

yếu tố chính ảnh hưởng đến động cơ học tập của sinh viên đó là động cơ bên trong (niềm đam mê, sự tự tin) và động cơ bên ngoài (cơ hội việc làm, phương pháp giảng bài của giảng viên, môi trường học tập, sự ủng hộ của gia đình, cơ sở vật chất trường học, uy tín của giảng viên).

2.3. Chiến lược thúc đẩy động cơ học tập của sinh viên

2.3.1. Kiến nghị đối với sinh viên

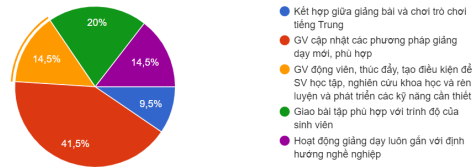
Trước hết, sinh viên phải xác định mục tiêu học tập thật cụ thể, rõ ràng. Mục tiêu chính là kim chỉ nam của hành động, đặt mục tiêu rõ ràng là thiết lập phương hướng cho những nỗ lực của bản thân. Mục tiêu bao gồm mục tiêu lớn, mục tiêu nhỏ, mục tiêu dài hạn và mục tiêu ngắn hạn. Các mục tiêu nhỏ nên dựa theo các mục tiêu lớn, các mục tiêu ngắn hạn sẽ hướng tới các mục tiêu dài hạn. Việc xác định mục tiêu học tập cần dựa trên hoàn cảnh và trình độ thực tế của mỗi người, không nên quá cao cũng không nên quá thấp. Quá thấp không có lợi cho việc rèn luyện ý chí, quá cao không những gây khó khăn cho việc thực hiện mục tiêu mà còn ảnh hưởng đến sự tích lũy kiến thức.

Bồi dưỡng sự tinh tin và khả năng tự cổ vũ tinh thần của bản thân. Khi sinh viên đạt được mục tiêu sau một khoảng thời gian học tập chăm chỉ, cảm giác tự tin sẽ giúp sinh viên có động cơ để duy trì hoạt động học tập và có xu hướng nhận ra khả năng học tập của bản thân nhiều hơn. Những sinh viên có mức độ tự tin cao hơn sẽ dễ dàng duy trì sự tích cực trong quá trình học tập hơn.

Ngoài ra, sinh viên cần tận dụng sự hỗ trợ của công nghệ trong quá trình học tập. Một là sử dụng phần mềm máy tính để kiểm tra nghe, kiểm tra phát âm và kiểm tra viết. Cả bài kiểm tra nghe và kiểm tra phát âm đều có thể được hoàn thành với sự trợ giúp của phần mềm điện tử. Thứ hai là sử dụng các ứng dụng dành riêng cho việc học tập. Sinh viên chuyên ngành ngôn ngữ Trung Quốc trường Đại học Thủ đô Hà Nội có thể sử dụng một số ứng dụng như: Hanzii Dictionary, Pleco Dictionary, Hello Chinese, Super Chinese, Hinateive... để hỗ trợ công việc học tiếng Trung Quốc và một số công cụ hỗ trợ học tập các bộ môn khác.

2.3.2. Kiến nghị đối với giảng viên và nhà trường

*Kiến nghị đối với giảng viên

Biểu đồ 2.2: Nguyên vọng của SV đối với GV

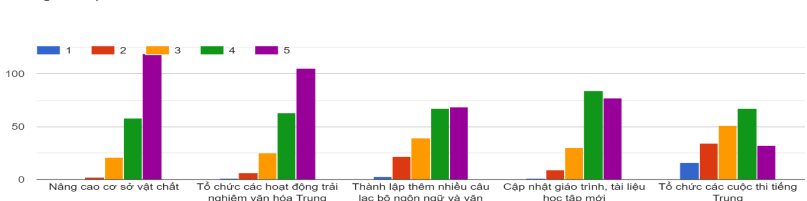
Giảng viên có vai trò rất quan trọng trong quá trình bồi dưỡng niềm đam mê và sự tự tin của sinh viên trong quá trình học tập. Qua khảo sát, 41,5% sinh viên mong muốn giảng viên có thể cập nhật các phương pháp giảng dạy mới, tạo cơ hội cho sinh viên tiếp xúc nhiều hơn với kiến thức thực tế, không chỉ đơn giản là đọc sách, giáo trình. Và có 9.5 % sinh viên hy vọng giảng viên có thể kết hợp việc giảng dạy và chơi các trò chơi. Điều này có thể giảm áp lực cho sinh viên, để bồi dưỡng niềm đam mê và sự hứng thú của học sinh đối với việc học tập.

Ngoài ra, 20% sinh viên mong muốn giảng viên tạo nhiệm vụ dạy học hợp lý, giảm bớt độ khó cho sinh viên học chưa tốt một cách thích hợp sẽ đem đến cho sinh viên sự tự tin trong học tập, có tác dụng giảm bớt tâm lý chán nản.

Dựa trên kết quả khảo sát, 14,5% sinh viên mong muốn được giảng viên tạo điều kiện cho sinh tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học và rèn luyện các kỹ năng cần thiết. Đây cũng là một phương pháp giúp thúc đẩy động cơ học tập của sinh viên.

Theo khảo sát, có 47% sinh viên lựa chọn ngành ngôn ngữ Trung Quốc là để tìm một công việc với thu nhập tốt trong tương lai. Rất nhiều sinh viên quan tâm đến các công việc trong tương lai, vì vậy sinh viên mong muốn giảng viên có thể hướng dẫn sinh viên lập kế hoạch nghề nghiệp để sinh viên làm rõ mục tiêu nghề nghiệp. Biết được yêu cầu của công việc trong tương lai, sinh viên sẽ có động lực học tập hơn và sẽ biết bản thân cần phát triển những kỹ năng nào cho công việc của bản thân sau này. *Kiến nghị đối với nhà trường

7. Bạn mong muốn gì từ nhà trường để có thể hỗ trợ nâng cao động cơ học tập? (Chấm điểm từ 1-5 theo mức độ mong muốn)

Biểu đồ 2.3: Nguyên vọng của SV đối với nhà trường

(Xem tiếp trang 285)